

Çarşamba
10
EYLÜL
1941

Bağmuharriri: ABİDİN DA'ER

TELEFON: 23300

ADRES: Cağaloğlu
Nuruosmaniye Caddesi
No: 54

Telgraf: IKDAM İstanbul

ABONE

Yıllık 1200
6 aylık 600
3 aylık 300

İK DAM

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

SAYI — 767 — SENE 2

DİKKAT
Gazeteye
gönderilen
evrak geri
verilmez.

TAKVİM
Yıl: 1941 — Ay: 9 Gün: 253
10 — Eylül — ÇARŞAMBA
Hier: 1360 — Şaban 18
Rumi: 1357 — AGUSTOS 28

FİATİ
Her yerde
3
Kuruştur

Son Telgraf Matbaasında Basılır

İzmirin Kurtuluşu

9 Eylül bayramı İzmirde büyük ve heyecanlı merasimle kutlandı

İttifak harpleri

Ankara - İzmir büyük bisiklet yarışı muvaffakiyetle bitti

İttifak harpleri, bütün tarih boyunca, daima münakaşalı ve güç olmuştur. İttifak ordularında askeri icaplar ekseriya siyasi düşüncelerle bozulmakta veya iyice tatbik edilememektedir. Muharebe devamınca vaziyet böyle olduğu gibi, sulh yapmak için de durum aynıdır.

Yazan: Prof. Şükrü Baban

İttifak harpleri, bütün tarih boyunca, daima münakaşalı ve güç olmuştur. Hele ittifak erkanından biri diğerleri üzerinde kahir bir faikiyete malik edilese... Geçen Büyük Harp bu bapta geniş misallerle doludur. İngiltere, Fransa, Rusya, Amerika, İtalya hepsi kendilerini birer âlem ve rükün farzettilerinden harp harekâtını tanzim ve tensik ve aynı istikamete tevcih çok müküll olmuştu. Faraza Fransızlar, hiçbir zaman, Rus hücumlarının kendi taarruzlarıyla aynı zamana tesadüf ettirilmesine muvaffak olamamışlardı. Somme cephesinde bir Fransız taarruzu haftalarca sürdükten sonra kırılır, ondan sonra da Karpatlarda bir Rus taarruzu inkişaf ederdi ve tabiatile o da müferit olarak önerdi. Fransız, Rus, İtalyanların aynı günde şark, garp ve cenup taarruzları dört sene mücadeleden sonra bile tahakkuk edemedi. Yalnız sonunda Klemanso'nun himmeti ve tehlikenin azameti karşısında İngiliz ve Fransız orduları Mareşal Fos'un tek komandasına altına konulabildi.

İttifak ordularında askeri icaplar ekseriya siyasi düşüncelerle bozulmakta veya iyice tatbik edilememektedir. Faraza yine geçen Büyük Harpte Makedonya'da bir tephe kurulması fikri - ki müteveffa Briyan'ın öz evladı idi - uzun müddet İngilizlerle anlaşamamalıktaki vücutlarında süremeye kalmadı. Halbuki sonunda görüldü ki merkezi devletleri yenecek ölüm darbizi, ocadan Fransa Desperenin orduları tarafından indirilmiş oldu.

Muharebe devamınca vaziyet böyle olduğu gibi, sulh yapmak için de durum aynıdır. Versay müahedesi böyle çekışmelerin parlak bir nümunesidir. Bu ahitnameden ne İngilizler, ne Fransızlar, ne İtalyanlar ve ne de Amerikalılar memnun katmıştı. Fransızlar müsaleha ahkâmını çok zayıf buluyorlar ve Almanların kolunu kanadını kâfi derecede kırmadığı kanaatini besliyorlardı. Onlara göre İngiltere Alman donanmasını imha ederek kendi işini hallettikten sonra Alman kara kuvvetlerinin ezilmesine kâfi derecede ehemmiyet vermiyordu.

İngilizler için Versay çok ağır bir yük idi ve müttefiklerin sulh gayelerile zor kabili telif idi. İtalya da haklarının verilmediğine kanaat getirmiş ve hattâ dörtler konferansını terkederek çekilmişti.

Vilson ise, ilk defa gördüğü, bu Avrupa siyasi ricalinin kurnazlık larından o kadar şaşırması idi ki artık sözünü ve meşhur on dört maddesini kabul ettiremeyeceğini gönererek iyi kötü bir vesika altına imzasını atıp memleketine dönmekten başka bir şey düşünmedi ve onun tavsiyesile kurulan Milletler Cemiyetine de iştirak etmedi.

İçinde bulunduğumuz ve üçüncü yilına ayak basan bu mücadele de İngiltere için yavaş yavaş bir müttefikler harbi manzarasına tekrar alıyor. Şimdiki halde Rusya (Devamı 4 üncü sayfa)

Kurtuluşunun 19 uncu yıldönümünü büyük tezahüratla kutlayan İzmirden bir görüntü

İzmir, 9 (İkdam muhabirinden) — 9 Eylül Kurtuluş Bayramı bugün büyük tezahürlerle kutlandı. Merasime İstiklâl marşıyla başlandı. Şehit kahramanlarımızın hatıraları taziz ve takdis olundu. Bugünlere erdiren büyüklerimize (Devamı 4 üncü sayfa)

Başvekil

Hava Kurumunu teftiş etti

Refik Saydam

Yeni tedbirden memnuniyetini bildirdi

Ankara, 9 (A.A.) — Sayın Başvekilimiz Dr. Refik Saydam bugün Türk Hava Kurumu Genel Merkezine gelerek bir buçuk saat kadar kurumun mesaisi hakkında tetkiklerde bulunmuş ve Başkan Erzurum Meb'usu Şükrü Koçak'tan izahat almışlardır.

Kurumun bugünkü çalışmalarından ve müstakbel mesaisi üzerinde alman tertibat ve tedbirlerinden memnuniyetlerini ifade eden Başvekilimiz müteakiben Kurumun tesislerini de gözden geçirmişlerdir.

Büyük Antalya-Konya şosesi açıldı

Nafia Vekili Konyada muhtelif nafia işleri üzerinde müntheiplerle görüştü

Konya, 9 (A.A.) — Nafia Vekili ve Konya Meb'usu General Ali Fuat Cebesoy dün Halkevinde yapılan bir toplantıya iştirak etmiş ve müntheiplerle yaptığı bir konuşmada, yolların bilhassa şimdiki ehemmiyetini gözönünde bulundurarak Vekâletin lâzımgelen hazırlıkları yaptığını ve faaliyete geçtikliğini, üzerindeki arızasız bir seyahat yapmış olduğu Antalya-Konya yolunun açılması Akdenizde Orta Anadolu'nun kara yolu ile de muvasalasının temin edilmiş olduğunu ve Ankara-Konya yolunun da yapılacağını bildirmiştir. Nafia Vekili bundan sonra sulama mevzuu üzerinde Konya vilâyetince sarfedilen mesaiyi takdîrle kaydetmiş ve bu çalışmalara yardımında bulunmakta devam olacağını, bataklıkları kurtutma işinin de sulama faaliyeti

Nafia Vekili Ali Fuat Cebesoy ile birlikte yürütüleceğini ilâve etmiştir.

İngilizler

Norveç'in şimalinde ve kutba yakın

Spitzberg adasını işgal etti

Bu baskınla müttefikler mühim bir sevkulceyş noktası kazandı

Londra, 9 (A.A.) — Bir seneyi mütecaviz bir zamandanberi Kanada kıt'alarının İngiltere haricinde gösterdikleri ilk faaliyet Spitzberg'i işgal etmek olmuştur. Müttefik teşekkül Kanada'nın zabıta kumandasında idi.

İhraç kutuba 1200 kilometre mesafede kâin bir noktaya süratle yapılmıştır. Londradaki Norveç hükûmeti bu hareketi evvelce teşvîp etmişti. Kanada kuvvetlerine harp gemilerinden mürekkep kuvvetli bir filo ile donanmaya memur edilmiştir. (Devamı 4 üncü sayfa)

Çörçil bir nutuk söyledi

"ALMANLAR

Bizi aç bırakmak için tabiiye değiştiriyor

BUNA RAĞMEN

Deniz harbinde salâh gösterdi,

Londra, 9 (A.A.) — Reuter:

İngiliz Başvekil Çörçil bugün Avam Kamarasında alkışlarla karşılanarak söylediği nutukta evvelâ Ruzvelt ile yaptığı mülakatı mevzuu bahsederek, Cümhuriyet ile esaslı olarak dört mevzu üzerinde konuştuğunu ve bu dört mevzuun Amerika'nın bugün maruz bulunduğu tehlikeler karşısında hareketlerinin hedeflerini gösterir 8 maddelik beyanname, Rusyaya yardım meselesi, Japonya halkında takip edilecek siyaset ve alınacak tedbirlerle harbin Pasifik denizine sırayetinin men'i, teknik mahiyette bir çok meseleler; olduğunu söylemiş ve ezcümle demiştir ki: "Kraliyet hükûmetinin sulh hedeflerini veya harp hedeflerini izah arzularına harbin bugünkü (Devamı 4 üncü sayfa)

İngiliz Başvekil Çörçil

Benzin istihlâki

Taksilere iki günde üç şişe verilecek

Otobüs seferleri tahdit edildi

Benzin istihlâkının tahdidi hakkında kararın telihi üzere, rine dün belediye bir toplantı yapılmış ve kararın telihi üzere, kati etrafında görüşülmüş, bazı esaslar tespit edilmiştir.

Bu cümleden olarak Bakırköy otobüsleri seferde nakıldırılmış, diğer hatlarda çalışan otobüslerin de mahdut seferler yapmaları derpiş olmuştur. Verilen kararların bugünlede tatbikine başlanacaktır.

Diğer taraftan benzin tahdidatı bugünden itibaren tatbik oluna (Devamı 4 üncü sayfa)

Türk - Alman

Ticaret müzakerelerine dün başlandı

Ankara, 9 (A.A.) — Türk - Alman heyeti muvafakları arasında bugün Hariciye Vekâletinde Ticari müzakerelere başlanmıştır.

Hayata
tapiyorum!

PEK YAKINDA

Şark cephesinden resimler: Bir Sovyet kasabasında halk Alman kıt'alarının girişine bakıyor

Sovyet tebliği

İki Rumen piyade alayı imha edildi

SMOLENSKDE

Jelina şehri Almanlardan geri alındı

Voroşilofun yükünü hafifletmek için

Timoçenko Gomelde mukabil taarruza geçti

Londra, 9 (A.A.) — Moskova radyosu tarafından öğle vakti neşredilen tebliğ:

8 Eylül gecesi kıtaatımız, bütün gece boyunca muharebeye devam etmişlerdir.

Moskova, 9 (A.A.) — Sovyet tebliğine ek:

Son 10 gün zarfında Odesa önündeki muharebelerde Rumenler 20 bin subay ve er kaybetmişlerdir. Rumen muhafız fırkası, 1, 11, 21 inci hudut muhafaza fırkaları fevkalâde ağır kayıplar vermişlerdir. Sovyet bahriyesine mensup birinci alay son üç günde iki Rumen piyade alayını imha ve birçok tank, (Devamı 4 üncü sayfa)

Kızıldenizde bir Amerikan şilebi batırıldı

Şilep, bir tayyare bombasile batırılmış

Vaşington, 9 (A.A.) — Kızıldenizde Steel Seafarer isimdeki Amerikan şilebinin bir tayyare tarafından batırıldığı öğrenilmiştir.

GEMİNİN MÜRETTİBATI 20 KİŞİ İMİŞ

Vaşington 9 (A.A.) — Hariciye nezaretinde Kızıldenizde bir tayyare bombasile batan Steel Seafarer şilebinin mürettebatının takriben 20 kişiden ibaret olduğunu bildirmektedir. Geminin hâlinesine veya nereye gitmekte olduğuna dair malûmat yoktur.

MÜTECAVİZ TAYYARENİN HÜVİYETİ MEÇHUL

Vaşington, 9 (A.A.) — Steel Seafarer (Devamı 4 üncü sayfa)

İran

İngiliz - Rus taleplerini kabul etti

Mihver elçilikleri kapatılacak, Alman tebaası teslim edilecek

Tahran, 9 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

İran Başvekil, Alman ve İtalyan elçilikleriyle, mihvere mütemayıl memle. (Devamı 4 üncü sayfa)

Mühim bir mesele

Anadolu Ajansını esaslı bir şekilde ıslah etmek lâzımdır

Anadolu Ajansının İstanbul şubesi, gazetelerden aldığı abone ücretini bir mislinden fazla artırarak yeni teşkilât yaptı. Dünya haberlerini doğrudan doğruya alarak verebilmek için aybaşından beri yeni ekiplerle çalışmaya başladı. Fakat daha 9 günlük tecrübe gösterdi ki «Eski hayrat» ta bozulmuş, altüst olmuş, işler büsbütün karışmıştır.

Evvelce ajans bütenleri her gün 25 - 30 sahifeyi tutarken 9 gündenberi ekseriyetle 15 sahifeyi geçmiyor ve bittabi birçok günün mühim dünya haberleri alınmıyor. Ankara radyosunun aksamı saat 19.30 servisinde okuduğu bazı haberleri de İstanbul şubesi ya gece yarısından sonra, saat iki (Devamı 4 üncü sayfa)

İran

İngiliz - Rus taleplerini kabul etti

Mihver elçilikleri kapatılacak, Alman tebaası teslim edilecek

Tahran, 9 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

İran Başvekil, Alman ve İtalyan elçilikleriyle, mihvere mütemayıl memle. (Devamı 4 üncü sayfa)

Mühim bir mesele

Anadolu Ajansını esaslı bir şekilde ıslah etmek lâzımdır

Anadolu Ajansının İstanbul şubesi, gazetelerden aldığı abone ücretini bir mislinden fazla artırarak yeni teşkilât yaptı. Dünya haberlerini doğrudan doğruya alarak verebilmek için aybaşından beri yeni ekiplerle çalışmaya başladı. Fakat daha 9 günlük tecrübe gösterdi ki «Eski hayrat» ta bozulmuş, altüst olmuş, işler büsbütün karışmıştır.

Evvelce ajans bütenleri her gün 25 - 30 sahifeyi tutarken 9 gündenberi ekseriyetle 15 sahifeyi geçmiyor ve bittabi birçok günün mühim dünya haberleri alınmıyor. Ankara radyosunun aksamı saat 19.30 servisinde okuduğu bazı haberleri de İstanbul şubesi ya gece yarısından sonra, saat iki (Devamı 4 üncü sayfa)

GÜNÜN TENKİTLERİ

Affedersiniz anlıyamadım!

YAZANI SELÂMI İZZET SEDES

görülmüş kıymeti o kadar artar. Taksimdeki Cumhuriyet âbidesini pırıl pırıl parlatmakta ne mâna var? O âbideyi temizliyecek yerde, Yenicaami'nin mermer merdivenlerini yıkayıp temizleseler, orası pırıl pırıl parlasa daha iyi olmaz mı?..

Acaba âbide temizletmek için sarfedilen iki bin liraya, daha doğrusu âbideye yazık değil mi? Affedersiniz, anlıyamadım!..

Anadoluhisarında plâj iskele sindeki büfeci mesleğinin erbabı bir adam olsa gerek. Yaz gününü sıcak bira içilmiyeceğini düşünerek bir buz dolabı almış, biraları koymuş, soğutmuş. Müşterilerine soğuk, buz gibi bira satıyor.

Aferin adam! dercek lâzım değil mi? (Devamı 4 üncü sayfa)

